

Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Το σχέδιο προϋπολογισμού της ΕΕ για το έτος 2018»

(2017/C 306/02)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕτΠ)

- έχοντας υπόψη τη γνωμοδότησή της με θέμα την Ενδιάμεση αναθεώρηση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ),
- έχοντας υπόψη το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 15ης Μαρτίου 2017 σχετικά με τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές για την κατάρτιση του προϋπολογισμού του 2018, τμήμα III — Επιτροπή [2016/2323 (BUD)],

1. χαιρετίζει το γεγονός ότι στον εγκεκριμένο ετήσιο προϋπολογισμό της ΕΕ για το 2017 έχει συμπεριληφθεί η σύσταση της Επιτροπής των Περιφερειών για αύξηση των επενδύσεων στην έρευνα, την καινοτομία και τις υποδομές, επαρκείς πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων και πληρωμών για την πρωτοβουλία νέων για την απασχόληση και αύξηση της χρηματοδότησης για τη γεφύρωση των ελλειπόντων συνδετικών κρίκων για τις μεταφορές στις παραμεθόριες περιφέρειες ⁽¹⁾· επισημαίνει, περαιτέρω, ότι εξακολουθούν να υπάρχουν πολλοί τομείς στους οποίους τα αιτήματά της δεν έχουν ικανοποιηθεί, κυρίως λόγω του περιορισμένου μεγέθους του προϋπολογισμού της ΕΕ, όπου όμως απαιτείται περαιτέρω προσπάθεια·

2. τονίζει την ανάγκη ο προϋπολογισμός της ΕΕ για το έτος 2018 να εξασφαλίσει στην Ευρωπαϊκή Ένωση τα αναγκαία μέσα προκειμένου να αντιμετωπίσει τις επείγουσες κοινές ευρωπαϊκές προκλήσεις, ιδίως σε ό,τι αφορά τη μετανάστευση, την ασφάλεια, την κλιματική αλλαγή και την οικονομική και κοινωνική ανάκαμψη και να δημιουργήσει απτή ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία για τους ευρωπαίους πολίτες·

3. επαναλαμβάνει ότι ο προϋπολογισμός της ΕΕ εξακολουθεί να μη διαθέτει ικανή ευελιξία προκειμένου να μπορεί να ανταποκρίνεται σε πολλές απρόβλεπτες καταστάσεις που εμφανίζονται ταυτόχρονα και ότι η προτεινόμενη ενδιάμεση αξιολόγηση του ΠΔΠ έχει σχεδιαστεί για την αντιμετώπιση του ζητήματος αυτού·

4. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι το Συμβούλιο χρειάστηκε τόσο πολύ χρόνο για να προσδιορίσει τη θέση του όσον αφορά την πρόταση της Επιτροπής για την ενδιάμεση επανεξέταση και, κατά συνέπεια, για το ότι η Αρμόδια για τον Προϋπολογισμό Αρχή δεν μπόρεσε να αξιοποιήσει όλα τα μέτρα που προτάθηκαν από την Επιτροπή κατά τη διαδικασία του προϋπολογισμού του 2017· επικροτεί, ωστόσο, τη συμφωνία που τελικά επετεύχθη στις 5 Απριλίου 2017 από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, η οποία οδήγησε σε συμπληρωματικές ενισχύσεις ύψους 6 009 εκατ. ευρώ (15 % ανακατανομές πόρων, 85 % μη κατανεμημένοι πόροι), εκ των οποίων 3,9 δισεκατομμύρια ευρώ προορίζονται για μέτρα στον τομέα της μετανάστευσης αφενός εντός της ΕΕ (2,55 δισ. ευρώ) και, αφετέρου, για την αντιμετώπιση των βασικών αιτιών της μετανάστευσης σε τρίτες χώρες (1,39 δισεκατομμύρια ευρώ), ενώ 2,1 δισ. ευρώ θα διατεθούν για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και για την ανάπτυξη, εκ των οποίων το 1,2 δισ. ευρώ θα διοχετευθεί στην Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων·

5. χαιρετίζει την αύξηση της χρηματοδότησης για την αντιμετώπιση της μετανάστευσης και του προσφυγικού το 2017· απευθύνει έκκληση περαιτέρω αύξησης των κονδυλίων για την εφαρμογή μιας συστηματικής και βιώσιμης προσέγγισης για τη διαχείριση της μετανάστευσης και των συνοριακών ελέγχων, για μέσα όπως το Ταμείο για το άσυλο, τη μετανάστευση και την ένταξη (AMIF), το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας (ISF), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)· επαναλαμβάνει την έκκλησή της για τη διευκόλυνση της αμεσότερης πρόσβασης των τοπικών και περιφερειακών αρχών στη χρηματοδότηση που διατίθεται για τη διαχείριση της μετανάστευσης και την ένταξη· προτείνει, επίσης, την παροχή επαρκούς χρηματοδότησης για την υλοποίηση εκούσιων επιστροφών, καθώς και για την προσφορά βοήθειας στις χώρες καταγωγής όσον αφορά την επανένταξη των επανεισερχόμενων υπηκόων τους· για το σκοπό αυτό, θεωρεί επίσης σημαντικό να υπάρχουν κατευθυντήριες γραμμές για πιθανές συνέργειες μεταξύ των διαθέσιμων πόρων·

6. σημειώνει με ανησυχία ότι στον ετήσιο προϋπολογισμό της ΕΕ για το 2017 παρατηρείται μια άνευ προηγουμένου απότομη μείωση των πιστώσεων πληρωμών για τα προγράμματα της πολιτικής συνοχής και ότι μόνο ο διορθωτικός προϋπολογισμός για το 2016 αριθ. 4 απέτρεψε μια ακόμα πιο έντονη μείωση· υπογραμμίζει ότι είναι επιτακτική ανάγκη όλοι οι σχετικοί παράγοντες να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την επιτάχυνση της υλοποίησης και ότι η εξασφάλιση επαρκών πιστώσεων πληρωμών το 2018 είναι ζωτικής σημασίας προκειμένου να αποφευχθεί η πρόκληση εκ νέου καθυστέρησης πληρωμών· χαιρετίζει, στο πλαίσιο αυτό, την πρόβλεψη πληρωμών μέχρι το 2020 που υπέβαλε η Επιτροπή στο πλαίσιο της πρότασης για την ενδιάμεση αναθεώρηση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου· η ΕτΠ θα προσπαθήσει να εντοπίσει τις μέχρι τούδε βέλτιστες πρακτικές στην επιτάχυνση του ρυθμού απορρόφησης των προγραμμάτων της πολιτικής για τη συνοχή και θα ενημερώσει την Αρμόδια για τον Προϋπολογισμό Αρχή σχετικά με αυτές·

⁽¹⁾ Οι πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων για τη θέση 06 02 01 01 «Εξάλειψη των σημείων συμφόρησης, ενίσχυση της διαλειτουργικότητας των σιδηροδρόμων, γεφύρωση των ελλειπόντων κρίκων και βελτίωση των διασυνοριακών τμημάτων» έχουν αυξηθεί κατά 82,28 εκατομμύρια ευρώ σε σύγκριση με το 2016.

7. επαναλαμβάνει την ανάγκη να ενισχυθεί η χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ για την αγροτική ανάπτυξη, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία των αγροτικών περιοχών στην Ευρώπη, και ζητεί την πρόβλεψη άμεσα προσβάσιμων χρηματοπιστωτικών πόρων για τους ευρωπαίους γεωργούς που πλήττονται από καταστροφές και κρίσεις ⁽²⁾. Υπογραμμίζει δε ιδιαίτερος τη σημασία της ενίσχυσης των μέτρων για τη διασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας και της στήριξης των αγροτών που επλήγησαν σοβαρά από την κρίση κυρίως στον τον τομέα των γαλακτοκομικών προϊόντων, αλλά και στους τομείς του κρέατος και των οπωροκηπευτικών·
8. ζητεί τη διάθεση επαρκών κονδυλίων για την ενίσχυση των πολιτικών εδαφικής συνεργασίας, με στόχο να διασφαλιστεί η συμβολή της στην επίτευξη της αρμονικής οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής ανάπτυξης σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση·
9. χαιρετίζει την πρόταση της Επιτροπής για την επέκταση του ΕΤΣΕ μέχρι το 2020, επιμένει όμως ότι πρέπει να αποσαφηνιστούν περαιτέρω και να ενισχυθούν οι συνέργειες με τα Ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία (ΕΔΕΤ)· υπενθυμίζει ότι το ΕΤΣΕ 2.0 δεν έχει σχεδιαστεί για να αντικαταστήσει τα υπάρχοντα ταμεία της ΕΕ, ζητεί να διευκρινιστεί ο ορισμός της αρχής της προσθετικότητας και να ενθαρρυνθεί η γεωγραφική ισορροπία με την ενίσχυση της ανάπτυξης περιφερειακών στρατηγικών επενδύσεων και τη χρήση των επενδυτικών πλατφορμών· επαναλαμβάνει τη σταθερή αντίθεσή της στο να χρηματοδοτηθεί η παράταση της λειτουργίας του ΕΤΣΕ από τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ)·
10. Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο σημείο 25 της γνωμοδότησης SEDEC-VI/008 «Η απάντηση της ΕΕ στη δημογραφική πρόκληση» της Επιτροπής των Περιφερειών, ζητεί από την ΕΕ να επιδιώξει να ενσωματώσει τις δημογραφικές εκτιμήσεις σε όλους τους τομείς πολιτικής και να συμπεριλάβει στον προϋπολογισμό της τομείς που στόχο θα έχουν να επιτρέψουν την ανάπτυξη αυτών των πολιτικών και δράσεων, καθώς και να θεσπίσει μηχανισμούς προτεραιότητας για τις περιφέρειες εκείνες που επηρεάζονται ιδιαίτερα από τις επιπτώσεις της δημογραφικής αλλαγής·
11. ζητεί να εξασφαλιστεί ένα κατάλληλο επίπεδο πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων για το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» το 2018, σημειώνει όμως με ανησυχία ότι, λόγω των περιορισμένων πόρων, πολλά από τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των ΜμΕ, αποθαρρύνονται από την υποβολή προτάσεων έργων στο πλαίσιο του «Ορίζοντας 2020»·
12. τονίζει την ανάγκη αύξησης των πιστώσεων του COSME, ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι ΜΜΕ θα έχουν κατάλληλη πρόσβαση σε χρηματοδότηση και να ενισχυθεί η δημιουργία θέσεων εργασίας στο εσωτερικό της Ένωσης·
13. χαιρετίζει την πρόθεση της Επιτροπής να προσθέσει 500 εκατομμύρια ευρώ σε πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων για την Πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων· υπογραμμίζει, επιπλέον, τη σημασία της συνεχούς ανάπτυξης της Εγγύησης για τους Νέους, καθώς τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος δεν μπορούν ακόμη να θεωρηθούν απολύτως ικανοποιητικά·
14. υπενθυμίζει ότι το 2018 θα διενεργηθεί ενδιάμεση αναθεώρηση του ΜΣΕ και του «Ορίζοντας 2020» και θα υποβληθούν προτάσεις για το επόμενο πρόγραμμα-πλαίσιο (ΠΠ9)· δεδομένου ότι όλη αυτή η διαδικασία συνδέεται με τις επόμενες διαπραγματεύσεις για το ΠΔΠ, η ΕτΠ τονίζει ότι πολλά κρίσιμα ζητήματα θα πρέπει να αντιμετωπιστούν στο πλαίσιο των συζητήσεων σχετικά με την απόσυρση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ·
15. υπογραμμίζει την τεράστια επιτυχία του προγράμματος ERASMUS για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των νέων σε ό,τι αφορά την πρόσβαση σε κατάλληλες ευκαιρίες εκπαίδευσης και κατάρτισης ή απασχόλησης· ζητεί να προβλεφθεί η δέουσα χρηματοδότηση για το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης. Η εξασφάλιση στους νέους της δυνατότητας να αποκτήσουν πρόσθετες δεξιότητες μέσω της εργασίας και της εθελοντικής δράσης αποφέρει οφέλη στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα. Ως εκ τούτου, υπογραμμίζει τη σημασία της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα με στόχο τον συνδυασμό δημόσιων και ιδιωτικών κονδυλίων για πρωτοβουλίες όπως το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης ⁽³⁾·
16. τονίζει ότι η ΕΕ θα πρέπει ασχοληθεί εντατικά με την εκπλήρωση των περιβαλλοντικών δεσμεύσεων που έχει αναλάβει, μέσω της εφαρμογής συγκεκριμένων και αξιόπιστων πολιτικών για το κλίμα, οι οποίες θα στηρίζονται σε ένα συνεκτικό κανονιστικό πλαίσιο προικισμένο με επαρκείς οικονομικούς πόρους. Ως εκ τούτου, καλεί την Επιτροπή να προβλέψει επαρκείς πιστώσεις στο σχέδιο προϋπολογισμού του 2018 και να υποβάλει ενδιάμεση αξιολόγηση της προόδου όσον αφορά την επίτευξη του στόχου του 20 % στις δαπάνες για το κλίμα στο πλαίσιο του ΠΔΠ 2014-2020·

⁽²⁾ Ψήφισμα για το σχέδιο προϋπολογισμού της ΕΕ για το έτος 2017.

⁽³⁾ Γνωμοδότηση της ΕτΠ COR-2017-00851.

17. σημειώνει με ανησυχία ότι, αν δεν καταβληθούν σημαντικές πρόσθετες προσπάθειες, οι στόχοι της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα το 2020 δεν θα επιτευχθούν· τονίζει, ως εκ τούτου, τη σημασία που έχουν η ενσωμάτωση της προστασίας της βιοποικιλότητας σε ολόκληρο τον προϋπολογισμό της ΕΕ, η αύξηση της χρηματοδότησης σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 4 του κανονισμού LIFE στο πλαίσιο του τρέχοντος προγράμματος LIFE για το Natura 2000, καθώς και η παροχή πρόσθετης χρηματοδότησης για νέα μέτρα στο πλαίσιο του επικείμενου σχεδίου δράσης για τη βελτίωση της εφαρμογής των οδηγιών για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος μέχρι το 2020· τονίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι η δρομολόγηση του συνεταιρικού μέσου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο πλαίσιο της επισκόπησης της εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας (EIR) απαιτεί επαρκή πίστωση του προϋπολογισμού του 2018, η οποία θα πρέπει να προστεθεί στους υφιστάμενους πόρους του προϋπολογισμού για την υποστήριξη της αποτελεσματικής εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ για το περιβάλλον, σε συμφωνία με το πρόγραμμα βελτίωσης της νομοθεσίας·
18. υποστηρίζει την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να αυξηθεί έως 90 % το ποσοστό χρηματοδότησης προς στήριξη, στο πλαίσιο των επενδυτικών προτεραιοτήτων του ΕΤΠΑ, μέτρων για την πρόβλεψη, την πρόληψη και την ανάκαμψη από μείζονες φυσικές καταστροφές·
19. προσδοκά τη δρομολόγηση το 2017 του συνεταιρικού μέσου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο πλαίσιο της επισκόπησης της εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας (EIR) και αναμένει ότι το 2018 θα χορηγηθούν επαρκείς πιστώσεις στο εν λόγω μέσο, υπό την επιφύλαξη άλλων γραμμών του προϋπολογισμού που υποστηρίζουν την εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ·
20. ζητεί οι χρηματοδοτικοί πόροι για τη συνεργασία από την Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας (ΕΠΓ) να συγκεντρωθούν σταδιακά στη χρηματοδότηση έργων σε υποεθνικό επίπεδο, με σκοπό την προσαρμογή των χρηματοδοτικών πόρων της ΕΕ στις ανάγκες των περιφερειακών και των τοπικών φορέων·
21. επισημαίνει τη σημασία της αξιοποίησης συνεργιών μεταξύ των υφιστάμενων ταμείων όπως η Διευκόλυνση για τους Πρόσφυγες στην Τουρκία (3 δισ. ευρώ), το Καταπιστευματικό Ταμείο Έκτακτης Ανάγκης της ΕΕ για την Αφρική (1,8 δισ. ευρώ), το Περιφερειακό Καταπιστευματικό Ταμείο της ΕΕ για την Αντιμετώπιση της Συριακής Κρίσης (1 δισ. ευρώ) καθώς και άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων που θα μπορούσαν δυνητικά να παρέχουν μέχρι και 8 δισ. ευρώ την περίοδο 2016-2020 για την υλοποίηση των συμφώνων. Πρέπει επίσης να διερευνηθούν δυνητικές συνεργίες με τα διαρθρωτικά ταμεία·
22. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξετάσει την προοπτική επαναφοράς του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού για την Αυτοδιοίκηση (LAF) που χρησιμοποιείται από τις υποψήφιες προς ένταξη χώρες, καθώς και τη διεύρυνση της χρήσης του στις χώρες της ΕΠΓ, με αυστηρότερους κανόνες για τις αποζημιώσεις, με τους οποίους θα απαιτείται η υλοποίηση ειδικότερων και περισσότερο βιώσιμων έργων·
23. ζητεί να θεσπιστεί κοινοτικός μηχανισμός σταθεροποίησης προκειμένου να επιτραπεί —μέσω προγραμμάτων ανάπτυξης ικανοτήτων— σε φορείς όπως οι τοπικές αρχές της Λιβύης να ενισχύσουν την ικανότητά του σε ό,τι αφορά την εξυπηρέτηση των πολιτών, να προωθήσουν την εδαφική ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Σε αυτό το πλαίσιο, θα πρέπει να εξεταστεί ως πολύτιμο μέσο η διαχείριση ενός Καταπιστευματικού Ταμείου σε συνεργασία με ευρωπαϊκές πόλεις και περιφέρειες, ιδίως με τη χρήση καινοτόμων νομικών μέσων·
24. ζητεί τη χρηματοδότηση ενός προγράμματος «Erasmus για τους τοπικούς και περιφερειακούς αιρετούς εκπροσώπους» με στόχο την αύξηση της ικανότητάς τους να ανταλλάσσουν ιδέες και βέλτιστες πρακτικές με τους ομολόγους τους, προκειμένου να προωθήσουν τη βιώσιμη τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη·
25. υπενθυμίζει τις απαιτήσεις περί ισότητας ευκαιριών για την κατάρτιση του προϋπολογισμού και ζητεί να ενσωματωθεί η αρχή αυτή στον προϋπολογισμό του 2018·
26. υπογραμμίζει την ανάγκη για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό της ΕΕ για το 2018, σύμφωνα με τις αρχές στις οποίες στηρίζεται το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο, στο πλαίσιο του αγώνα για την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών·
27. αναθέτει στον πρόεδρό της να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο και στην Προεδρία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Βρυξέλλες, 12 Μαΐου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA